

Дзвоник

№ 121

Журнал для українських дітей Румунії

Місячник Союзу Українців Румунії. 10 рік видання, квітень, 2017 рік

Дзвоник (Clopotel)

№ 121, 2017 р.

Журнал для українських дітей Румунії.
Заснований у 2007 році.

ISSN 2501-2630
ISSN-L 2501-2630

Над *Дзвоником* працювали:

Головний редактор: Микола Корсюк

Редактор: Тереза Шендрою

Редколегія: Іван Ковач, Михайло

Михайлюк, Михайло Трайста, Марія Чубіка.

Адреса редакції:

м. Бухарест, вул. Раду Попеску, 15, с.1

тел.: 021-222-07-29; 021-222-07-37;

телефони/факси: 021-222-07-37

Друкарня:

«S.C. SMART ORGANIZATION S.R.L.»

Adresa redacției:

str. Radu Popescu 15, sect. 1

București, România.

Наша електронна адреса:

redactia.clopotel@gmail.com

Дзвоник пропонує:

- * казки й оповідання
- * вірші
- * загадки
- * дитячу енциклопедію
- * сторінку народознавства
- * пісеньки
- * сторінки-розмальовки
- * рухливі й дидактичні ігри
- * вироби своїми руками

Дзвоник Завжди радо прислухається до
ваших пропозицій і друкуватиме надіслані
вами спроби!

Увага! За достовірність надрукованих
матеріалів відповідають їх автори!

Тарас ШЕВЧЕНКО

На великдень

на соломі

На Великдень, на соломі
Против сонця, діти
Грались собі крашанками
Та й стали хвалитись
Обновами. Тому к святкам
З лиштвою пошили
Сорочечку. А тій стьожку,
Тій стрічку купили.
Кому шапочку смушеву,
Чобітки шкапові,
Кому свитку. Одна тільки
Сидить без обнови
Сиріточка, рученята
Сховавши в рукава.
– Мені мати купувала.
– Мені батько справив.
– А мені хрещена мати
Лиштву вишивала.
— А я в попа обідала,–
Сирітка сказала.

Радість з неба ся являє,
Паска красна день вітає,
Радуйтеся щиро нині –
Бог дав радість всій родині,
Бог дав радість нам з небес,
Христос воскрес!
Христос воскрес!

(3 народного)

Легенда Подніпров'я (Наддніпрянщина)

Був теплий весняний недільний ранок. Але Матінка Божа ще і не лягала спати від Страсного четверга. Сиділа біля вікна і гірко плакала. Плакала за сином своїм єдинородним Ісусом. Гірко плакала і молилась.

Коли це раптом почувся ніжний дзвін і засяяло все в хаті. Біля вікна появилися янголи. Вони радісним голосом проспівали:

– Христос Воскрес!
Заридала Божа Мати. Коли знову спів:
– Христос воскрес!

Матінка Божа мовчки підійшла до столу, запалила свічку і поглянула на тарілку, де лежала розпочата нею ще три дні тому рибка. І знову – сяйво, і янгольський глас:

– Христос воскрес!

Полилися річкою гірко материнські сльози на тарілку. І сказала Мати Божа:

– Якщо з цієї тарілки зробиться озерце і затріпочеться рибка, то буде правда.

І заграло сонечко, і сколихнулася сльозяна вода в тарілці, і затріпалася рибка. Промовила Мати Божа:

– Воістину воскрес! Великий нині день!

Так неділю воскресіння Божого називають Великоднем і вітаються:

– Христос воскрес!

Відповідають:

– Воістину воскрес.

А ще рибалки почали виловлювати в морі плоску однооку рибу, яку назвали камбалою.

Роман ЗАВАДОВИЧ

Подарунок

Дивне диво, диво з див:
хтось яєчко загубив.
І не в місті, не в селі,
а під лісом у траві,
і не біле – кольорове.
Звірі й птиці із діброви –
жаби, миші, круки й сови,

білка, вовк, ведмідь і лис –
всі походились під ліс.
– Що воно таке? – питають,
вгадують і не вгадують.
Кажуть: – Щоб це не було,
передаймо у село
в подаруночок на свята
чемним хлопцям і дівчатам!
Зайчик кошичка узяв,
писанку туди поклав
і утішно попід ліс
дітям писанку поніс.

М. ГЕРАСИМ'ЮК

Христос воскрес!

Чого всі радіють:
І мама, і тато,
Бабуні й дідуні,
І навіть малята?
Ще й звуки чарівні
Нам ллються з небес —
Бо свято сьогодні,
Христос наш Воскрес!
Давно вже звершив Він
Це диво із див —
Ціною життя усіх
Звільнив від гріхів.
Ми славу підносим
Його до небес —
Христос наш Воскрес,
Він навіки Воскрес!

Леся ВОЗНЮК

Святковий передзвін

Лунає дзвін з усіх сторін:
— Христос Воскрес!
Безсмертний він!
Злітають звуки до небес:
— Дінь-донь, дінь-дон!
Христос воскрес!
Здаля озвався баритон:
— Йому хвала!
Дінь-донь, дінь-дон!
І звідусіль їм вторять в тон:
— Христос воскрес!

Дінь-донь, дінь-дон!
Триває срібний передзвін:
— Славім його!

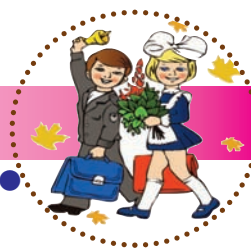
Земний уклін!
Лунає дзвін з усіх сторін:
— Христос Воскрес!
Безсмертний Він!

Зоряна ЖИВКА

Привіт, горобчику!
Ти знаєш —
Христос Воскрес?!
Ця звістка райдужно лунає

Аж до небес!
Привіт, кульбачко! Знаєш ти —
Смерть перемиг Ісус?!
Немає влади в темноті,
Я Богові молюсь!
О сонечку, привіт, привіт!
Зі мною порадій!
Любов'ю викупив наш світ
Господь, Спаситель мій!
Співають небо і земля,
Луна хвала над світом,
Бо кожне серце промовля:
Воскрес наш Викупитель!

Майк ЙОГАНСЕН

Я жив ціле літо в маленькому місті.

Учителював і вчився сам. У мене була кімнатка, відділена від кухні дощаною перегородкою. На кухню часто ходив фокстер'єр Джек – маленький собачка, але дуже завзятий.

Ми познайомилися з ним надворі, і він став ходити до мене в хату.

Я сиджу і читаю, а він спить біля столу.

Бувало й так, що сам стомишся і заснеш, поклавши голову на стіл.

Але більше спав Джек, а я читав.

— Джек! – кажу я тихо, наче це слово в книжці написано. Лежить – тільки вуха настовбурчив. – Джек! – трохи голосніше. Устав і дивиться на мене, а я нібито й не бачу, читаю. – Джек! – уже голосно, а сам дивлюся в словника. Стриб! І вже він на словнику. – Ну, ходім погуляймо.

Куди я, туди й він. Сховаєшся від нього – шукає, гавкає, а як довго нема, то й скавчить. Біжиш – і він біжить. Сядеш – він лягає спати.

Було у дворі старе,

СОБАКА, ЩО ЛАЗИВ НА ДЕРЕВО

товсте, похиле дерево.

Якось я вибрався на те дерево з книжкою і взявся читати. Джек бігав, бігав навколо дерева, просився, плакав, коли як

стрибне на дерево, пробіг трохи вгору й зірвався.

Я сиджу тихо – чи не злізе сам на похилий стовбур?

Ще раз розігнався і вибрався на перше коліно дерева. Подививсь угору і – до мене.

Та там аж скільки п'яв-

ся – вище злізти не міг.

Другого дня пішли ми знов у двір. Довго старався Джек, разів зо три покотивсь униз, та все ж вибрався з розгону на другу розвилку дерева.

Отак щодня лазили ми з ним на дерево. Сказати правильно – я лазив, а він збігав.

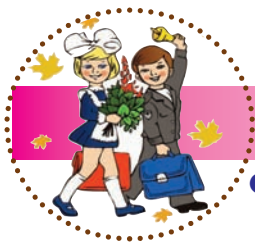
Якось пішли купатися, я зліз на вербу стрибати, а він за мною. Я стрибнув у воду – і він теж.

Під осінь я виїхав, а перед тим познайомив Джека з хлопчиком Ванею. Через місяць Ваня написав мені листа.

«Навчився Джек вибиратися на кожне дерево, аби було товсте і щоб кора не гладенька була. Усі сусідські коти повтікали з двору – ніде їм

рятунку не було. З дерева Джек – на паркан, з паркану – на дах і там ганяє котів.

Не тільки коти, а й перехожі люди лякались. Ідуть увечері повз садок, коли старе дерево – гррр! – гарикає, як собака. То Джек сидить на дереві і гризе кістку».

Михайло Гафія ТРАЙСТА

УРОК ПАРЕМІОЛОГІЇ

(П'єса для дітей)

(Продовження з минулого числа.)

Дійові особи

БОГДАН , шахіст	ОЛІМПІЯ , балерина
АНКА , двоюрідна сестра Богдана	ВАЛЕНТИНА , святкована
АНДРІЙ ВОЛОШИН , футболіст	АУРОРА , подружка
АНДРЕЯ , сестра Андрія.	МОНІКА , подружка
ЕМІЛЬ , каратист	ДЖОРДЖЕ
ДЖОРДЖЕ , поет	ДІДІЯНА , подружка
	МОНІКИ
	ДІВЧИНА ПЕРША,
	ДІВЧИНА ДРУГА

Анка:

Богдане, я просто здивована, ти насправді забив у свої ворота автогол тільки для того, щоб сподобатись Олімпії?

Богдан:

Хочеш казати два автоголи!

Анка:

Таж ти говорив, що перший...

Богдан:

А що мені було казати? Я знаю правила футболу ліпше від них. Тому і погодився грати, щоб виграла команда класу Олімпії.

Анка:

Це просто чудово... Це надзвичайно... Ти закоханий у неї, чи не так?

Богдан:

Я? Ні! То Андрій закоханий у неї.

Анка:

Тоді ти йому заподіяв подвійне лихо: по перше, через тебе його команда втратила матч, а по друге, він думає, що ти закоханий в Олімпію.

Богдан: (радісно):

І мені вдалось, бачиш?!

Анка:

Бачу, а ти ще й радуєшся цьому.

Богдан:

Успіху всі раді.

Анка:

А що зробимо тоді зі золотим правилом.

Ти його знаєш?

Богдан:

Аякже? На початку гри намагаєтесь не пересувати одну фігуру більше разів.

Анка:

Ні.

Богдан:

Спробуйте не виходити в атаку з кіньми перед слонами?

Анка:

Ні.

Богдан:

Не спішіть виходити в атаку з королевою.

Анка:

Ні, Богдане.

Богдан:

Важливо, щоб мати контроль над центром шахової дошки?

Анка:

Богдане!

Богдан:

Слідкуйте за тим, що відбувається в кожній клітині шахівниці?

Анка:

Богдане!

Богдан:

Використовуйте фігури разом, щоб створити спеціальну силу для атаки?

Анка:

Богданчику-у-у!

Богдан:

Все, вгадав: велика увага на пішаків!

Анка:

Досить!

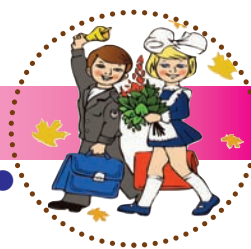
Богдан:

Постарайтеся, щоб дістатися з королем до краю дошки, звідки вам буде найлегше дати мат.

Анка:

Замовкни!

(Продовження на 11 стор.)

Легенда про вербу і калину - символи України

Легенда

Давним-давно жили в одному селі мати Вербена та її дочка Калина.

Дуже мудрою і милою зростала дівчинка.

А до того ж доброю чарівницею вона була: всі трави з землі піднімала, пташок лікувала, дерева від хвороб рятувала.

Не було дитини вродливішої і добрішої душею.

Та довідались про Калину недобрі люди.

Вирішили її згубити, щоб багату українську землю завоювати, хвороби і зло на людей напустити.

День був ясний, мов золотом гаптований, коли пішла дівчинка коси травам розчісувати, горобчиків годувати, льон, дощем прибитий, із землі піднімати.

Довго ходила Калина, стомилася, до

криниці прибилася. Схилилася над нею, у жменю води взяла і краплиночку пташці дала. Аж раптом почула рідний неньчин голос здаля:

«Калино, Калино, не пий водиці...»

Але дівчина страшенно хотіла пити. Тільки перші краплі до губ піднесла, пташина маленька крилом їх знесла. Вдруге воду до губ піднесла – і навик деревом – калиною над водою зросла...

Бігла мати. Плакала. Шукала. Та вже доньки любові не застала. Натомість гарне, пишне деревце стояло, сльозинки-намистинки сіяло. Схилилася мати над криницею, затулила серцем ту водокровицю і проросла над нею вербицею.

Минуло відтоді багато років, та матуся-верба все оберігає водні джерела, аби люди ніколи не зазнали лихих чарів.

(Продовження із 5 стор.)

Богдан:

Замовкну, бо інших правил не знаю.

Анка:

А про золоте правило: не роби іншому, що тобі не подобається, ти не чув?

Богдан:

Не робити іншому того, що мені не подобається?

Анка:

Точно так!

Богдан:

Якщо мені не подобається отримувати мат, тоді це значить, щоб я нікому не давав мат, якщо так, то я програю всі партії повіков амінь!

Анка:

Тільки не плутаймо шахівницю з жителям...

Богдан:

Саме життя це гра в шахи...

Анка:

Ти ще поезію б спробував писати.

(Далі буде.)

Микола МАГЕРА

СІРКО І ШПАК

Біля цегляного хліва у дерев'яній буді живе собака Сірко. Весь чорний, ноги ж внизу білі, ніби взуті у світлі сап'янці, а над очима – сніжно-білі великі кружальця, що нагадують скельця окулярів.

Його всі люблять. І він намагається віддячити за це і дорослим, і малюкам.

Кожного, хто відчинить хвіртку і ступить на подвір'я, собака зустрічає по-різному: поштарку – кількома глухуватими «гав-гав-гав», дитину – ніжним скиглінням, батька чи матір, коли ті повертаються з роботи, радісним, щирим «гаву-гаву-гаву», ніби хоче сказати: нарешті ви прийшли, я дуже скучив за вами.

Змалечку Сірко подружився з нашими горобцями, які мешкають у хліві на горіщі. Коло нього птахи харчуються взимку і влітку.

Якось напровесні, коли повернулися із вирую до рідних домівок шпаки, вночі землю припорошив сніг. Вранці мати вилила у Сіркову миску рештки борщу і макаронів. Собака почав снідати.

Над будою нависла яблунева гілка, яку, наче намистини, густо нанизали горобці. Цього разу з ними прилетів худючий-прехудючий шпак.

Поки Сірко чогось вередував коло миски, птахи, причаївшись, ніби поприлипали до гілок. Терпляче вони чекали своєї черги.

Як тільки собака почистив лапою морду і повільно заліз до буди, виставивши в отворі голову, горобці м'ячиками скотились з гілок на землю і обліпили велику миску.

Шпак з хвилину дивився, як горобці снідали, потім обережно спустився на нижню гілочку, боязко поглядаючи на собаку. Але той ніби нічого не бачив. Здавалося, що він милується своїми крилатими друзями, що тому й вередував коло миски, щоб більше їжі залишити зголоднілим птахам.

Нарешті шпак набрався хоробрості, зіскачав на землю і швидко підійшов до гурту горобців. Він схопив щось з миски, відбіг до стовбура яблуні і почав похапливо їсти.

Сірко здивовано подивився на незнайомця. Мовчки спостерігав за птахом, поки той не заліз у миску, розігнавши горобців.

Тоді собака, не піднімаючи голови з лап, сердито блиснув очима і кілька разів суворо гавкнув.

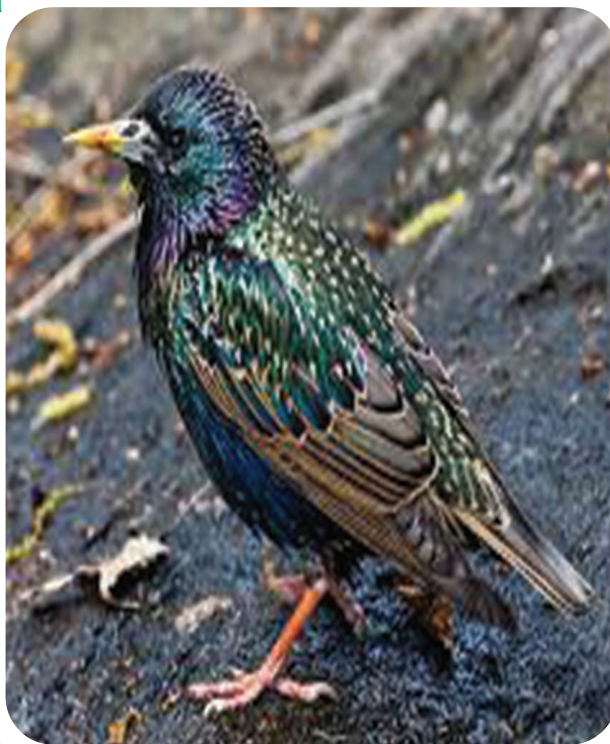
Але шпак не розгубився. Він схопив грудочку макаронів і злетів на гілку.

Собака не спускав очей з новачка. А той, попоївши, несподівано заспівав: «Фіють-фіють-фі-фі-фі! Фіють-фіють-фі-фі-фі!»

Птах так радісно і щиро висвистував, що Сірко від задоволення аж зажмурився. Так тривало декілька хвилин.

Потім, перепочивши, знову повторив свою вдячну пісню. І собака зрозумів свого гостя.

З того часу шпак щодня прилітав до Сіркової миски попоїсти і так, аж поки не зійшов сніг. Поснідає чи пообідає, сяде на яблуневу гілку і давай висвистувати на все подвір'я. Сірко лежить і слухає, слухає... А той: «Фіють-фіють-фі-фі-фі! Фіють-фіють-фі-фі-фі!»

Микола КОРСЮК

ГОРОБЕЦЬ

Вийшов з хати горобець
Та й подався за хлібець
Заробити на хлібець,
Прикупити борошна,
Пива квартиру і вина,
Назбирати хмизу в'язку,
Щоб спекти розкішну паску,
Бо невдовзі, через тиждень,
Буде в них святий Великдень, -
Отож треба гороб'ят
Готувати всіх до свят,
Бо у них тих гороб'ят
На руці як пальців, - п'ять.

* * *

У саду всі деревця
Вміють собі розмовляти, -
Тож тумани при селі
Запросили вони всі, -
Бо як будуть тумани,
То не будуть морози, -
Не замерзнуть їх бруньки, -
І розквітнуть навесні
Усі гілочки буйні,
І рясні, і радісні
Всі розквітнуть навесні.

ВЕСНЯНОЗАКЛИЧНЕ

Сонечко, сонечко,
Сядь нам на віконечко,
Щоб тобою милуватись,
Малих діток забавляти,
Щоб зозуля закувала,
Довгих літ нам дарувала,
Бо надовкруг весна красна,
І дітвора дуже щасна,
Весна щедра, повносила,
Небеса украй розкрила,
Прогриміла громів сила,
Рясно землю окропила,
А прещедре юне сонце
Хлюпає нам у віконце.
Вже ягнята кучеряві
Розбіглися по галяві

І школяриків у хорі
Линуть голоси бадьорі,
Їзди вже повиходили
На поля зелені й ниви,
Щоб землі поклін віддати,
Нову весну привітати.

ВРЯТУВАЛИ КІЗОНЬКУ

Рано-вранці в нас поспішно
засвістав ховрах з обніжку,
Що зламала кізка ніжку, -
Лиса гналася за нею -
Не сама, а із сім'єю.
Всі побігли ми туди,
Кізці піднесли води, -
Вона пила і не пила, -
бо була дуже безсила,
А як принесли додому,
Посадили на соломку,
Щоб тій кізці було м'яко,
А ми будемо всіляко
І кормити, й доглядати,
Щоб її урятувати.
Тут озвався пан ховрах:
«Буду з нею повсякчас,
Буду всього приносити,
Щоб кізоньці догодити,
Бо я перший з-поміж всіх
Врятуватись їй поміг.
Обізвався і бабак,
Свиснувши на весь байрак:
«Я пошлю добру підводу,
Повезу кізку додому».
Одкликнувся і хом'як:
«Що без мене ви отак
Не спитали, що і як;
Я ж ніякий не свинар,
А лікар-ветеринар,
А до того й ветеран!
Не дивлюсь на ваші казки,
Для кізоньки треба ж ласки,
Для кізоньки, для дитини,
Треба лещата з ліщини,
Треба ж добре обложити
Й кізонька буде ходити,
Буде бігати й стрибати,
Давній гай наш звеселяти.

Марія ЧУБІКА

«Квітень землю квітчає, з вирію пташок стрічає»

Ой, як забарилося тепло, якого ми так довго вже чекаємо. Але прийшла пора, і вже настав довгожданий день, коли красуня Весна розвіяла холоди і разом із теплими днями, ступила правицею на ще холодну землю.

Трави підняли свої ніжні листочки із землі та зазеленили все навкруг. Зі стріх капає вода із запахом тепла.

Золоте сонечко вже стоїть високо над нашими головами. Згодом у зелені шати вберуться кущі та дерева.

Прилетять із вирію шпаки та виженуть горобчиків із своїх гнізд. Лелеки та ластівки забарилися, бо мабуть відчували, що тут у нас ще дуже холодні дні та ночі.

Маленькі горобчики та синички весело цвірінькають на ще безлистих гілках дерев та кущів.

Квітень – це другий місяць довгожданої весни. Із ним починається справжня весна.

Сніги вже майже всюди розтанули, а на деревах нашого саду де-не-де появилися ніжні бруньки, бо сонечко нагріває своїм теплом все дужче і дужче.

Через кілька днів яблуні, груші та черешні одягнуться у ніжні зелені листочки.

Весна-красна подарує всім нам сонячне тепло, весняних квітів, які ми так любимо.

Тому веселе сонечко сміється із висоти і радіє разом із нами. В повітрі вже чути веселе щебетання синичок та горобчиків, які радіють веселій весні.

Скоро повернуться до своїх гнізд і добрі ластівки.

Всі інші пташки, які вже повернулися із теплих країн, почали будувати собі гніздечка, в які згодом будуть покладати яєчка.

Через якийсь період їхня мама буде висиджувати яєчка, з яких вилупляться маленькі голі пташенята. Вони, голодні, будуть роззявляти свої ротики-дзьоби.

Їхні батьки невпинно літатимуть за поживою, щоб прогодувати їх. Опісля будуть їхніми досвідченими тренерами: вчити їх літати та шукати для себе поживи.

У садах появилися перші проліски.

Ось і віршик про них.

Марія Познанська

ПРОЛІСОК

Я – перша квіточка весни,

Я – пролісковий цвіт.

Я пережив зимові сни

і знов родивсь на світ.

*У мене очі голубі,
такі, як неба синь.*

*Росту між кленів, між дубів,
люблю і сонце й тінь.*

*І вірю: люблять всі мене,
як весну золоту,
бо знають, що зима мине,
коли я розцвіту.*

Василина ГОЛОВЧУК

Весняна пригода

Одного разу я із мамою пішли до міста до наших знайомих.

Поки мама розмовляли за чашечкою кави, я із їхніми дітьми, хлопчиком та дівчинкою, гралися в «хованки». Просить дівчинка. «Я хочу шукати тому, що знаю всі сховища у нашому домі».

Я пішов сховатися. Відкриваю двері і заходжу до гардероба. Там було багато хутряного одягу, шуби, комірці, шапки, сумки та черевики.

Підходжу до шуби чорного кольору, яка так і світилася, погладив, не знав із якої тварини знята, та подався до другої, яка була білосірою, сріблястою. Це була від лисиці, і я сховався, загорнувшись у неї.

Поки чекав, щоб знайшли мене, почав думати і уявляти, так для самого себе.

Коли би ці всі тварини ожили, то не вмістилися б у цій кімнаті.

Надворі було тепло, у гардеробі теж, а у шубі, де сховався, було дуже жарко, я подумав, що це мене лисиця зігріває у своїх обіймах.

Перед моїми очима почали, наче привида, рухатися тварини, із сумок та черевоків вилізли змії і всі сичали між собою. Вони почали підповзати до мене, де міцно у своїх обіймах тримала мене шуба-лисиця.

Я наче розумів їхню незадоволеність і їхню мову та почав говорити до них.

– Ну, чого ви хочете від мене? Яка моя вина? Що сховався у цю шубу?

Мені вас дуже жаль, я би вас ніколи не скривдив, адже маю багато друзів тварин.

По-перше, мій собака життя віддав би за мене, він сердиться на всіх і гавкає на них, лише коли насмілються підняти на мене голос. Киця теж викопала би їм очі, а птахи, яких я годую із руки, накинулися б їм на голову та там бог зна що зробили.

Я почав заступатися і за жінку, власницю цього одягу, запитуючи їх, які тепер зупинилися та слухали мене уважно, у чім її вина?

– Вона не полювала на вас і не вбивала вас, залишаючи сиротами ваших малих звірят-діток.

Одяг купила у магазині, де приніс швець, що пошив шуби та різні шкіряні речі. Йому приніс вичинені шкіри чоловік, який їх обробляв і якому принесли мисливці, які полювали на ці тварини та зняли шкіру з них.

Тепер ви розумієте, хто вас нагрівав?

Тож їх потрібно вам знайти і покарати, як захочете.

За дверима чути було стурбований голос мами.

– Ну, де він сховався? Чи не вийшов надвір і пішов вулицею кудись?

Дівчина відповідає: – Не знаю, я дивилася і на вулицю, заглядала у кожну кімнату, навіть і в гардероб заглянула, але на його ніде немає.

Виходжу і я із шуби, яка так прикрила мене, що не змогли знайти, весь червоний, наче із вогню вийшов, розсміявся і сказав дівчині.

– Бачиш, не всі схованки знаєш, як говорила, тому що не знайшла.

Розказав у чіїх обіймах сидів і про привида, які були перед моїми очима і цим лише настрахав їх.

Сторінка народознавства

Ольга СЕНИШИН

ВЕСНЯНЕ СВЯТО БЛАГОВІЩЕННЯ

7 квітня відзначають одне із найбільших весняних свят – Благовіщення. Це слово означає добру, радісну звістку про те, що почалось звільнення роду людського від гріха і вічної смерті. Його встановлено в пам'ять одержання Дівою Марією благої вісті про те, що вона стане Божою Матір'ю.

Згідно з народними повір'ями, на Благовіщення прокидається земля, яка до цього часу відпочивала. Було великим гріхом братися за будь-яку роботу в цей день, а особливо грішно працювати на землі. Існує повір'я, що навіть птах на Благовіщення не в'є гнізда. За легендою, зозуля тому не має свого кубла й підкидає яйця в інші, що «колись на свято вила гніздо і Бог їй відібрав пам'ять». Найсильніше застерігали вагітних жінок, бо як працюватимуть, то неодмінно відріжуть ніжку своїй дитині.

На Україні народ з пошаною ставився до цього свята, оскільки вважали, що саме тоді «Бог благословляє усяке дихання». В цей день прилітає ластівка – Божа птиця, а чорногуз має обов'язково знести бодай одне яйце. Після Божого благословення все починає рости, зацвітають перші весняні квіти: проліски, первоцвіт, ряст, сон-трава... З цими рослинами пов'язано декілька обрядів. Наприклад, слід знайти ряст або сон-траву і якомога ретельніше його потоптати – щоб і на той рік топтати довелось. Якщо дівчина на порі на Благовіщення знайде квітку первоцвіту, значить, їй у цьому році судилося заміж піти. Казали: «Первоцвіт – вісник дівочого весілля». На Поділлі вважають, що пролісок – символ надії, щастя, молодості краси. А відтак

знайдений у цей день пролісок треба дуже обережно зірвати, у пазусі принести додому й покласти під образами. Або на Великдень, як заспівають «Христос Воскрес!», потрібно вийняти із пазухи й покласти під іконами. Це приносить у дім щастя та злагоду. Пролісок дарує не тільки щастя родині, але й дівчині красу. На Харківщині вважали, що хто хоче бути красивим повинен на Благовіщення рано вранці покласти в холодну воду знайдений пролісок і цією водою вмитися.

А от усе, що в цей день народилося, ростиме дуже погано. Будь-яка тварина, чи то кінь, чи то

собака, народжена на Благовіщення, буде мати якийсь недолік. Якщо корова чи овецька приносили приплід у цей день, то деякі селяни одразу ж різали його: «Бо з таких добра не ждати». «Благовісне яйце під квочку не кладуть» – казали наші предки. Господарі намагалися не брати яєць з кубел, бо якщо доторкнутися до них рукою, то начебто вилуплюватимуться курчата з двома головами.

І по сей день дехто дотримується ряду обрядових дій, що відносяться до домашніх тварин. Щоб корови давали багато молока, ввечері – напе-

редодні Благовіщення – наповнювали відра й дійниці водою. Щоб захиститися од відьом - засівали хліви освяченим на Спаса маком-відюком. Подекуди спалювали старі постели чи капелюхи, а попіл давати тим тваринам, які не звикали до пасовиськ. Господарі також випускають худобу погуляти, щоб і вона в цей день «волю та весну відчула».

А ще на Благовіщення в мішок або діжку, наповнену зерном, ставили ікону і просили благословення на багатий урожай. Можна було просити в день Доброї Новини і виконання сокровенного бажання.

Ті пасічники, яким на теплого Олексу погана погода завадила виставити вулики надвір, на Благовіщення виставляють їх. Дехто з пасічників

(Продовження на 13 стор.)

Як Квітень до Березня в гості їздив

(Українська народна казка)

Колись давно зустрілися Березень з Квітнем, а Квітень тому й каже:

– Приїду, чекай, скоро до тебе в гості.

Сам визвався – без запрошення, сам у гості напросився! Не сподобалося те Березню, хоч і виду не подав. На тому й попрощалися.

От виждав Квітень слухну годину, зібрався та й поїхав возом у гості. А Березень заходився та такого наробив, що Квітень мусив додому вернути: сніг, мороз, завірюха – не можна возом їхати.

На другий раз знову поїхав Квітень до Березня в гості, та вже не возом, а саньми. Березень пустив тепло, сніг розтав, річки розлилися. Знову мусив вернутися Квітень. Дорогою зустрів Травня, йому й поскаржився:

– Скільки вже разів зриваюся їхати до Березня в гості, ніяк не доїду ні возом, ні саньми. Поїду возом – зробиться зима така, що й осі пообмерзають, і колеса не крутяться; поїду саньми – теплінь стане...

А Травень і каже:

– Я тебе навчу, як доїхати. Зроби так: візьми в дорогу воза, сани й човен. Тоді, певне, доїдеш.

Послухав Квітень і, діждавшись слухного часу, зробив так, як порадив Травень. Їде саньми, а на санях віз і човен везе. Тоді Квітень кладе сани й човен на воза і їде далі. Став знову мороз і сніг – Квітень знову поскладав човен і воза на сани. Далі розтав сніг, розпустило річки, не можна їхати ні саньми, ні возом. Тоді Квітень склав на човен сани й воза і поїхав ще швидше по воді. Приїхав до Березня в гості. А той і не чекає на нього.

Здивувався Березень та й питає:

– А хто тебе навчив, як до мене дістатися?

– Та спасибі Травню, порадив, як їхати.

Березень і каже тоді:

– Зажди ж ти, Маю, я ще тобі крильця обшмагаю.

Отож тому і тепер часто в травні березневі морози бувають, бо Березень ще й досі сердиться на Травня.

(Продовження із 12 стор.)

кидав у мед проскурку і підгодовував комах, щоб «зубастими були». Інші до медової сити добавляли червоного перцю і давали бджолам, щоб були здоровими. Найбільш заповзяті ставили на льотки вовчі пащі («Бджола, котра пролізе через неї, зуміє одгризтися від чужих») або ж розстеляли перед вуликом червону тканину («Найкомахи зляться на напасників»).

Існував на Благовіщення ще один цікавий звичай – відпускати на волю птахів. Випущені в цей день із неволі птахи, за повір'ям, приносять удачу й добробут тому, хто їх випустив. Деякі люди навіть спеціально купували пташок, щоб на Благовіщення їх випустити – на щастя.

На Закарпатті дівчата намагалися до схід сонця розплести волосся, обійти довкіл оселі й тричі замести в хаті долівку. Сміття ж разом з віником відносили до річки і набирали у відерце води. Віником скроплювали те місце, де мали

садити капусту, яка мала би залишитися твердою через зиму. А зустрівши ластівку, брали в жменю землю й несли її на город, щоб посіяти її – на тому місці обов'язково зійде кріп.

Злодії в цей день особливо старалися щось поцупити. Тоді, як вони вважали, рік буде вдалим. Тому за подвір'ям і хатою постійно наглядали цього дня. Намагалися також в цей день не впускати до своїх осель чужих жінок і дівчат, «щоб лиха не принесли».

Це всього лиш частина звичаїв і заборон, яких дотримувалися на Благовіщення наші прадіди. Практикувалося і багато розваг та гулянь проводити в цей день. Про це розкажемо іншим разом. Головне ж – пам'ятайте, що це велике свято дано нам, щоб Господа прославляти, молитви читати, душу очищати. Якщо відчули, що так і тягне докласти до роботи руки, знайте – нечиста спокушає. Не можна їй піддаватися і за справу братися. Успіхів!

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ІГРИ

«Гаряча картопля»

Бажаючи взяти участь стають в коло і спокійно перекидають м'яч один одному.

Потім будь-хто з гравців говорить: «Картопля гаряча!». Після цих слів діти починають кидати м'яч так, ніби він справді гарячий – швидко-швидко. Програє і вибуває з гри дитина, яка впустила м'яч.

«Напрямку»

Напевно, всі літні ігри для дітей дуже веселі. Ось одна з найбільш смішних. Тут необхідний суддя і 2 паралельні лінії, про-

креслені на пристойній відстані один від одного. Всі хлопці встають посередині між лініями. Потім, після крику або свистка судді, всі розбігаються у різні боки, щоб добігти до будь-якої з двох ліній. Потім суддя знову свистить і всі гравці, не зупиняючись, продовжують бігти, але вже в іншому напрямку. Завдання судді – не дати гравцям можливості добігти до лінії і тому він постійно повинен свистіти. Той, хто все-таки добіг – сам стає суддею.

Воробей (горобець)

Діти утворюють коло, всередині - воробей. Коло швидко рухається, всі співають, плескаючи в долоні.

*Киш, киш, воробей,
Не клюй конопель.
Мої конопельки,
Дрібні, зелененькі,
У вірчики в'ються,
Самі не беруться,
Братись не даються.*

Воробей кидається на дітей, які утворили коло, вони розбігаються. Той, кого воробей зловить, займає його місце, і гра починається знову.

Інна ЗАІНЧКОВСЬКА

Віршована українська абетка

Х

Хокей – справа мужніх,
Як пісня співа.
Хокей – не для слабих,
І це – не слова.
Отож на воротах
Стоїть не дарма
Хоробрий хлопчина
Хоменко Хома!

Ч

Чиста спинка, чисті вуха,
Чистотою сяє хрюшка!
Чисті зубки, чистий хвостик,
Така чиста – можна в гості!

Ш

Шпак шипшину не клює –
Й так здоров'я в нього є.
А цілющий чай з шипшини –

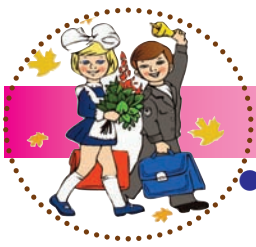

Ц

В цирку всі дивуть люди:
Цап – циркач – це просто чудо!
Він же – цар балансування!
Що то значить – тренування!
Тренування розвиває твою вправ-
ність. Як ти думаєш, чому ще воно
сприяє?

Це здоров'я для людини.
Шипшина завжди гарна й корисна. Її
квіти милують зір. Ягоди взимку
рятують від голоду пташок, а дітей –
від застуди. Шипшиновий напій дуже
смачний та цілющий.
Намалюй квітку й плід шипшини.

Посміхайтесь добрим людям

Сл. Ю. Ю. Драгун, муз. Г. В. Гордійчук

1. Ви-ши-ва-ла руш-ни-чок, ви-ши-ва-ла в дни-ну,
 ни-точ-ка-ми вик-ла-да-ла ду-шу в по-лот-ни-ну.

Солістка

За-цві-тай-те, ма-ки в по-лі, во-лош-ки у жи-ті,
 по-смі-хай-те-ся до сон-ця, ро-со-ю у-ми-ті.

А...

Ансамбль

По-смі-хай-тесь доб-рим лю-дям, лю-бо-в'ю спо-ви-ті.

**Вишивала рушничок,
Вишивала в днину.
Ниточками викладала
Душу в полотнину.**

**Ой у горах, у Карпатах
Рушник вишивала,
Як завершила роботу –
Пісню заспівала.**

А....

А....

**Червоніють маки рясно
Й волошки в рядочку –
Буде пам'ять щирим людям
В добру годиничку.**

**Зацвітайте, маки в полі,
Волошки у житі,
Посміхайтесь до сонця,
Росою умиті.**

**Посміхайтесь добрим людям,
Любов'ю сповиті.**

? Відгадай ?

Голосно луна дзвінок,
Починається урок.
До діток іде в обитель
Дати знань їм мудрий...

(чгэшпнә)

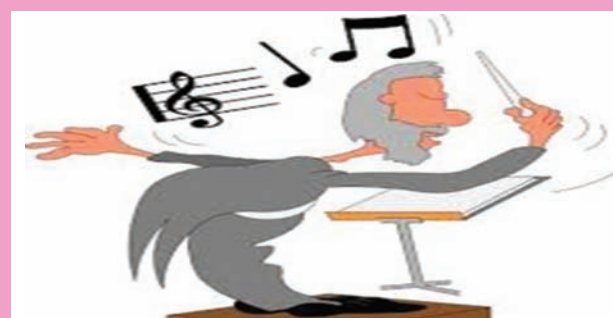

Інструмен бере у руки –
Линуть чисті, ніжні звуки.
Люди кажуть: «Це талант!»
Добре грає ... М

(нежпєли) *Музикант*

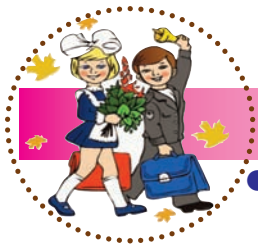
Квіточки попідливає,
Кущики попідстригає.
Для рослинки – чарівник,
Любить землю...

(сэдївнцк) *Садівник*

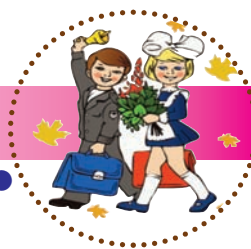
Паличкою він змахне –
Хор на сцені «заведе».
Не чарівник і не агент,
Хто ж це, діти?

(шнэгндпг) *Хор*

Розмалюй сторінку

Зроби власними руками!

ПАСХАЛЬНА ЛИСТІВКА

Барвистими писанками та яскравим сонечком заглядає у віконце Пасха. Зроби свято ще веселішим – виготов рідним та друзям великодні листівки своїми руками. Ці паперові вітання вмиють піднімуть настрої та принесуть в дім незрівняний аромат весни.

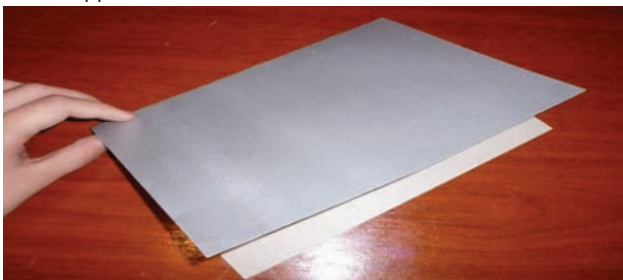
Для виготовлення листівки до Пасхи потрібно забезпечити:

- * кольоровий картон,
- * кольоровий папір,
- * папір для квілінгу,
- * клей,
- * ножиці.

1. Візьми аркуш паперу свого улюбленого кольору. Виріж овал, схожий на яйце. Чудово, якщо у тебе є фігурні ножиці – тоді вирізана писанка вийде ще цікавішою!

2. Тепер візьми картон світлого кольору (за умови, якщо вирізаний овал у тебе яскравий), зігни вдвічі.

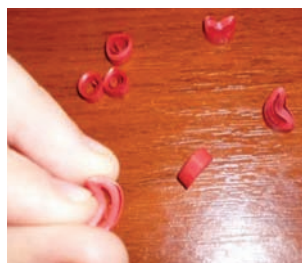

3. Переходимо до виготовлення квітів. Візьми папір для квілінгу. Я обрала червоний та зелений.

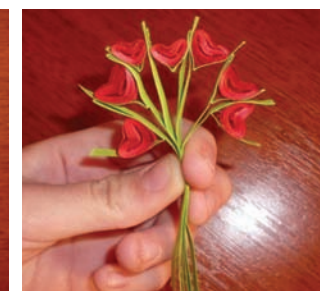

Із червоного зроби маленькі кружечки – це майбутні тюльпани.

4. Натиском вказівного пальця зроби квітам характерну для тюльпанів форму.

5. За допомогою ножиців виріж стебельця та приклей до квітів. Сформуй букетик.

6. Приклей букет тюльпанів до листівки. Оформи листівку по параметру різнокольоровими відрізками паперу для квілінгу.

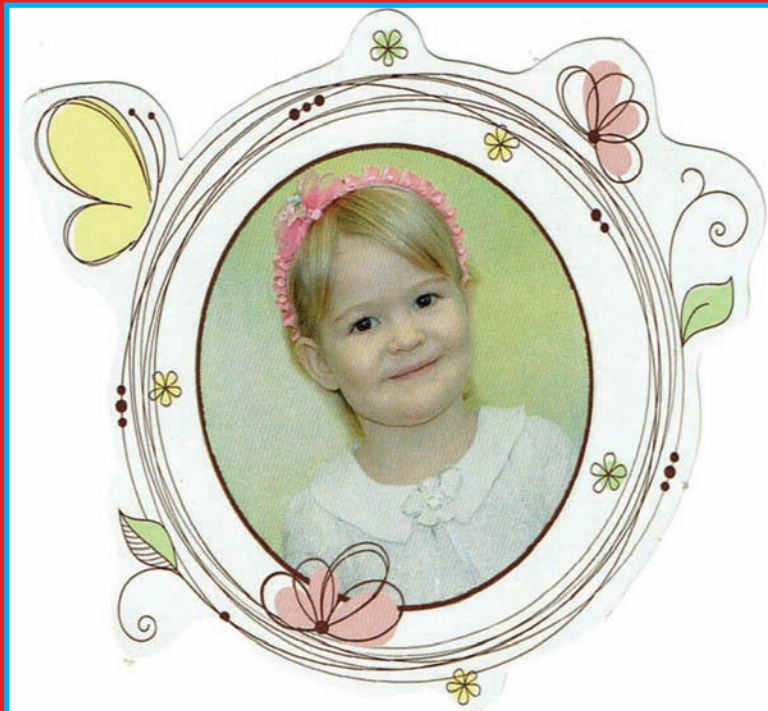
Пасхальна листівка готова! Залишилось тільки написати тепле великоднє побажання.

Автор: **Каміла БОДОВ**

Пішаємося нашими дітьми!

**Адріяна Марія Дутчук, 1,2
років, с. Луг над Тисою**

Анастасія Мойсюк, 4 років, с. Луг над Тисою

Артистична група дітей, м. Тульча